

Abrahamova kušnja

u Bibliji i Kur'anu

Post 22,1-19

37,102-107

Velik ispit

- Poziv i preokret u 22,11?
- “Abrahame, Abrahame” (11)
  - obraćenje, zvanje
  - “Ne pružaj ruku na dječaka” (12)
    - ⇔ npr. Izl 1; 1 Kr 16,34
(Abiram i Segub u Ilijino doba)
  - Rezultati u Post 22,12.16.18:
- “Nisi mi uskratio sina” (12.16),
“poslušao si glas” (18)
- Prva “kušnja” (נסה *nissâ* Post 22,1)
- עלה *‘alâ* “prinijeti žrtvu paljenicu” (8x) – 1. put

Osjetljiva iskustva

- “Evo me” – kome u 22,1.7.11?
  - Pred Bogom (1.11)
    - Bog će vidjeti (8); יהוה će vidjeti (14)
    - Vratit ćemo se (5)
  - Pred sinom (7)
- “Nož” i “zaklati” (10) u 22,2?
  - nisu u Božjoj zapovijedi
- “sine moj” (2x 7.8), “njih dvojica zajedno” (2x)
  - ⇔ “mali” (5), tovarenje drva (6), vezivanje (10) – šutnja
- Skriva pred slugama: “Poklonit ćemo se” (5)

Škola bogoslužja

- A) Mjesto, kraj
(Post 22,2; 2 Ljet 3,1):
- “Moriya”
  - Gdje je David imao viđenje
(2 Sam 24,17; 1 Ljet 21,16)
- = mjesto Salomonova hrama
  - Ne dijete u oganj (Pnz 12,31; 18,10)
  - ni Moleku (Jr 32,35 ← Lev 18,21)
- B) glagol עלה *‘alâ* prinijeti žrtvu paljenicu

Uzvišenje, uzdignuće

- עלה 'alâ
- Izlazak iz Egipta,
- put prema gore, hodočašće
- “podizanje”, grč. ὑψόω
uzvišenje u Iv 3,14; 8,28; 12,32:
  - Treba biti *uzdignut* kao zmija u pustinji (Iv 3,14; usp. δεῖ 12,34)
  - Kad *uzdignete*, znate ćete da Ja Jesam (Iv 8,28)
  - Kad budem *uzdignut*, sve ću privući (Iv 12,32)
    - bit će uzvišen (Lk 14,11; 18,14 usp. 1,52)

Izak spašen

- “Ljubljeni sin”
(Post 22,2.12.16)
  - odan ocu,
  - s drvom na leđima (v6)
  - na goru žrtvovanja
  - trećeg dana (v4)
- = Krist
  - Uskrs dovršetak žrtve
 (“prvina” 1 Kor 15,20)
  - Božji odgovor na kajinovsko
bratoubojstvo

Abraham u Kur'anu

- Već u 2,135 (sura=poglavlje, ajet=redak)
- *Ti reci: “Mi smo vjere Ibrahimove, koji je ispravno vjerovao; on nije nikoga Allahu ravnim smatrao.”*
- Abraham – istinski vjernik
  - Priznaje Svevišnjega
- Više puta o rođenju sina
- I o sukobu s roditeljima
- Traži od Boga dijete
  - Što je vjerno Bibliji?

Sura 37, Ajet 102-103

- 102 Kad on bijaše u dobi da može pratiti svog oca Ibrahim reče:
- “O moj sine! Vidio sam samog sebe u snu, i kako tebe žrvujem, što ti misliš o tome?”
- On reče: “O moj oče! Čini ono što ti je zapovijeđeno. Ja ću biti strpljiv, ako to Allah hoće!”
- 103 Njih su se obojica podložila,
- i Ibrahim je položio sina, čelom prema zemlji.

Žrtvovanje sina u Kur'anu

- **Abrahamov san (37,102)**
- **Pita sina za mišljenje**
- **Polaze sina čelom prema zemlji (37,103)**
  - **Obojica se podlažu, slušaju**
- **Bog potvrđuje vjeru u viđenju (37,105)**
- **Sin otkupljen žrtvom (37,107)**
- **→ Blaži opis i tema**
- **Ime sina?**

Knjiga o Juditi – *paradigma za čitanje Svetoga pisma*

Slaba, a snažna *Judita – spasiteljica*

- ❖ Bog spašava svoj narod rukom udovice
- ❖ 16 poglavlja na grčkom o יהודית *j^ehûdît*
- ❖ *hrvatska povijest: Marulić, Gavran*

Priprava spasenja

- *Kako ulazi u Bibliju (8,1.9)?*
- “Čula je” – žena koja sluša (8,1.9)
  - Odgovor na krik naroda Bogu (7,19.29)
- Tek u Jdt 8 = u pozadini
- Kći Merarijeva (8,1; 16,6)
  - potrebna zaštite
- Udovica! – bez muža
  - Posebna skrb Božja
  - Bogu posvećena, do smrti (16,22)
- Asketski živi, na glasu (8,8),
  - do koje dobi (16,23)?
- Doživjela preko 100 (16,23)

Priznat autoritet

- Pristup glavarima u 8,10.14.24?
  - Doziva ih po sluškinji (8,10)
  - “braćo!” (14.24)
  - Poučava ih (8,12.26)
  - “postavljate se iznad Boga” (12)
  - Abraham i Jakov bili na kušnji (26)
- Što traže glavari (8,31):
- Zagovor: “Moli za nas!” (31)
- Judita najavljuje *Božje* djelo (8,33):
- Mojom rukom spas Izraelu (33)
  - “Ojačaj moju ruku!” (9,9.10)

Iskonska bitka

- “Nabukodonor” – šifra (1,7)
  - kralj Asiraca, u Perziji, s grč. pokrajinom
  - koji vlada i nad Damaskom (Aram)
- Titula u 2,5? Protivnik u 1,13?
  - “gospodar sve zemlje” (2,5)
  - Rat s Arpakšadom (1,13 usp. Post 10,22)
- Nakana u Jdt 2,3:
  - uništenje svih nepokornih (2,3)
  - ili uništenje ili čašćenje Nabukodonozora (3,8) – usp. Iz 14,12
- Grad “Betulija” (8,11 itd.)
- [betula] djevica (Šimunova sestra Jdt 9,2 usp. Post 34), [bet-El] dom Božji

Božja pobjeda

- **Judita zadivljuje ljepotom 10,7.14.19.23**
  - Izraelci (10,7)
  - Asirske straže (14)
  - ispred i u šatoru (19.23)
  - Holofernu srce lupa (12,16)
- **Judita zadivljuje mudročću (11,20s)**
  - Asur: “nema ravne u pameti” (11,21)
  - Izrael: Od mladosti mudrost (σοφία 8,29)
  - Zna za Holoferna (10,13) i Ahiora (11,9)
- **Dovitljiv govor Holofernu (11,5-19), slažu se (16.22)**
- **“Bog me je poslao” (16) – “Bog te je poslao” (22)**
- **Bog će mojom rukom izvesti svoje djelo (12,4)**

Judita – moliteljica

- *Prije djela u Jdt 9?*
- molitva – kako 9,1; 10,2; kada 9,1?
  - Ničice, u liturgijsko vrijeme
  - Odgovor na molbu glavara
  - Priprava za akciju
- *Iz tabora svake noći (12,8):*
- na molitvu (12,8)
- *Prije udarca (13,4s. 7):*
  - “Bože svrni pogled na djelo ruku mojih” (13,4s)
  - “Ojačaj me danas” (7)
- = dvaput moli

- *Koliko puta udara (13,8)?*
- dvaput (8) – snaga Božja
  - Zlo u korijenu, samu glavu
  - Njegovim oružjem
- *napadači u 14,3; 15,2s?*
- bježe (14,3; 15,2s)
– rat Gospodnji

Zahvala Bogu

- *Poziv Juditin 3x u 13,14:*
- **Hvalite Boga! 3x (13,14)**
  - *Tko je i kako hvali u 15,8.10?*
- **Jeruzalem (8): “rukom svojom sve si to učinila” (15,10)**
  - *Voditeljica u hvali u 15,14:*
- **Judita pjeva, narod prihvaća (15,14)**
  - *“Slavite Boga” (16,1)*
  - *“Svlada rukom jedne žene” (16,5)*
- ***Juditina slika o Bogu u 9,7; 16,2?***
- **κῦριος koji *mrvi, dokončava* ratove (9,7; 16,2)**
– **drobi, razbija, konflikte pretvara u prah**

